

НОВИ САД - 100. п. н. е. - Рођен је римски војсковођа, писац и државник Гај Јулије Цезар, једна од најмаркантнијих личности античке историје. Републикански завереници убили су га 44. п.н.е. на дан мартовских ида, али тиме нису успели да спасу републику - што је био њихов циљ. У почетку каријере био је присталица странке популиста, римских републиканских демократа, уз чију је помоћ 68. почео да се пење лествицама моћи, поставши квестор, затим едил, претор и проконзул у Шпанији. Амбициозан и безобзиран, окренуо је леђа популистима и 60. склапа Први тријумвират о подели власти с Гнејем Помпејем и Марком Лицинијем Красом. Војнички се прославио освајањем Галије (грубо, данас Француска и Белгија). После Красове смрти ушао је војском на територију Рима - за прелазак граничне речице Рубикон везује се знаменита његова изјава: "Коцка је бачена" (на територији самог Рима нису смеле да се налазе наоружане трупе - прелазак Рубикона значио је грађански рат). Потукао је Помпејеве снаге 48. у бици код Фарсале у Тесалији. Припојио је Египат, из ког је довео грчког астронома Сосигена који му је помогао да реформише рачунање времена и сачини Јулијански календар. Доста је писао и био је добар стилиста, али су изгубљене његове песме и граматички спис "О аналогiji". Остала дела: "Коментари о грађанском рату", "Коментари о Галском рату".

Данас је петак, 13. јул, 194. дан 2018. До краја године има 171 дан.

1793 - Француског лекара и новинара Жана Пола Мараа, једног од вођа Француске револуције и лидера монтањарске групе, у Паризу је убила жирондинка Шарлота Корде. Мара се залагао за укидање тортуре и смртне казне и за слободу штампе, а у листу "Пријатељ народа", који је покренуо, заступао је интересе градских доњих слојева и био је потпуно искључив према аристократији.

1837 - Краљица Викторија I се као први британски монарх преселила у Бакинџемску палату у Лондону.

1839 - У Београду су први пут одржани избори за Општину града Београда. Указом о

"Устројанију обштина" све општине у Србији су подељене у три реда: првој је припадао Београд, другој окружне и друге вароши, а трећој сеоске општине. У Београду су бирана 32 члана градске општине - "најчеститија, најразумнија и најправдољубивија". Сви чланови градске општине своју дужност су обављали бесплатно.

1878 - Завршен је Берлински конгрес, на којем је ревидиран Санстефански мировни уговор. Одлукама Берлинског конгреса Србији су прикључене ослобођене територије на југу од којих су образовани Нишки, Пиротски, Топлички и Врањски округ, такође, призната јој је потпуна сувереност. Аустро-Угарској је дато право да окупира Босну и Херцеговину и да стационира свој гарнизон у Рашкој области (Новопазарски санџак), а Британији да окупира Кипар. Румунија је постала независна. Бугарска је формирана као кнежевина под суверенитетом турског султана, док је Источна Румелија је остала у саставу Турске у аутономном статусу. Русија је добила проширења на Кавказу.

1930 - У главном граду Уругваја Монтевидеу почело је Прво светско фудбалско првенство, на којем је у конкуренцији 13 екипа победила репрезентација земље домаћина. Краљевина Југославија (коју су бојкотовали клубови из Загреба, Сарајева и Суботице) је као најбоље пласирана репрезентација изван Америке поделила треће и четврто место, али је ФИФА, због гол-разлике рангирала САД као трећепласирану.

1943 - Четници су у Другом светском рату током битке на Сутјесци, у обрачуна с

партизанима код села Врбнице у фочанском крају, заробили и убили писца Ивана Горана Ковачића и професора Медицинског факултета у Београду др Симу Милошевића. Ковачић је аутор потресне поеме "Јама" о злочинима хрватских усташа над Србима, као и дела "Штрајк у фабрици штребера", "Хумореске и сатире", "Пар нас с Парнаса" а Милошевић више радова из области паразитологије, микрологије и бактериологије.

1943 - Победом совјетске армије, у Другом светском рату је после само осам дана окончана кључна фаза Курске битке, највећег тенковског окршаја у историји ратова, у којој је учествовало око 6.000 тенкова са обе стране. Немци су ангаžовали 50 дивизија, од којих 14 оклопних и две моторизоване, са око 2.900 тенкова, али су претрпели пораз. Током борби које су трајале до 23. августа 1943. уз готово све тенкове, из строја је избачено пола милиона немачких војника а 30 њихових дивизија је уништено.

1951 - Умро је аустријски композитор Арнолд Шенберг, оснивач и теоретичар модерног музичког експресионизма, професор музичких академија у Бечу, Берлину, Бостону и Лос Анђелесу. У раним композицијама био је следбеник романтизма, али је касније напустио тонални систем и компоновао атонално, при чему је увео нов дванаестотонски начин компоновања, невезан за усвојена хармонска правила. Написао је "Науку о хармонији" и недовршени "Приручник за контрапункт" и "Теорију композиције". Музичка дела: опера "Мојсије и Арон", симфонијска поема "Пелеас и Мелисандра", кантате "Гурелидер", "Преживели из Варшаве", мелодрама "Пиеррот лунаире", монодрама "Очекивања".

1955 - Рут Елис, осуђена на смрт због убиства љубавника, постала је последња жена обешена у Великој Британији.

1971 - Под оптужбом да су покушали да оборе краља Хасана, у Мароку је стрељано 10 официра армије те северноафричке земље.

1985 - На лондонском стадиону "Вембли" и на стадиону "Џон Кенеди" у Филаделфији су истовремено одржани велики хуманитарни концерти под називом "Лајв ејд". У акцији помоћи гладнима у Африци, коју је организовао Боб Гелдоф, најпознатији рок и поп музичари света, прикупили су 60 милиона долара, а ТВ пренос концерата је пратило око милијарду и по гледалаца широм света.

1985 - Совјетски атлетичар Сергеј Бубка прескочио је мотком у Паризу, први у историји атлетике, "магичну границу" од шест метара.

1992 - Преузимајући дужност председника владе Израела, Јицак Рабин је најавио да ће посетити престонице арапских земаља ради постизања мира на Блиском истоку.

1993 - Хапшењем стотина муслиманских цивила, Хрвати су у Мостару отпочели нов талас етничких чишћења.

1994 - Фирме из СР Југославије и Данске повукле су особље из Алжира, угрожено нападима исламских терориста.

2000 - Вијетнам је потписао трговински уговор са САД, што је означило нормализацију трговинских односа двеју земаља, први пут од окончања Вијетнамског рата четврт века раније.

2005 - У удесу три путничка воза у Готки, 400 километара североисточно од Карачија, на југу Пакистана, погинуло је око 200 људи а више стотина их је повређено.

2005 - У експлозији аутомобила бомбе у Багдаду погинула су 32 детета, пошто је експлозивна направа активирана док је америчка патрола делила деци слаткише. Погинуо је и један амерички војник.

2006 - Отворен је нафтовод Баку-Тбилиси-Џејхан, дугачак 1.774 километра а у његову изградњу уложено је четири милијарде долара. Нафтоводом Баку-Тбилиси-Џејхан нафта се транспортује од Каспијског мора до средоземне турске луке Џејхан, заобилазећи и Русију и Иран. Овај нафтовод, према речима турског председника владе Реџепа Тајипа Ердогана, представља "пут свиле 21. века".

2014 - Преминула је Надин Гордимер, јужноафрички писац, нобеловац. У својим делима

бавила се питањима морала и расизма, посебно у контексту апартејда у Јужној Африци. До тада аполитична, после масакра у Шарпвилу 1960. постала је активан борац против апартејда. На српски су преведени њени романи: "Прича мога сина", "Случајни сусрет" и "Дођи себи". Нобелову награду за књижевност добила је 1991. године.

2014 - Најмање шест особа је погинуло а 25 рањено у жестоких борбама супротстављених либијских милиција код аеродрома у Триполију, у најжешћим сукобима у главном граду те земље откако је свргнут и убијен дугогодишњи лидер Муамер Гадафи 2011. године. Међусобно супротстављене наоружане милиције, које су учествовале у свргавању Гадафија, потом су се супротставиле и новим властима.

(Танјуг)